

10 september 2026

Ken je iemand voor wie deze nieuwsbrief van toegevoegde waarde zou kunnen zijn? Doorsturen wordt gewaardeerd. Abonneren doe je hier.

Deel de VARIO Update met een collega

OPVALLENDSTE BERICHTEN VAN DE AFGELOPEN WEEK

PISA 2025: prestaties Vlaamse jongeren blijven achteruit gaan

De prestaties van Vlaamse 15-jarigen voor wiskunde en lezen zijn de voorbije jaren duidelijk achteruitgegaan, blijkt uit de nieuwe PISA-resultaten 2025. Vlaanderen presteert nog boven het EU- en OESO-gemiddelde voor wetenschappen en wiskunde, maar behoort voor leesvaardigheid inmiddels tot de Europese middenmoot. Ook stijgt het aandeel leerlingen dat het basisniveau niet haalt: bijna drie op de tien Vlaamse leerlingen bereikt dat niveau niet voor leesvaardigheid. De OESO stelt vast dat de vaardigheden die het sterkst achteruitgaan net diegene zijn die in het AI-tijdperk het belangrijkst worden: kritisch lezen, bronkritiek, informatie evalueren en complexe informatie integreren.

Lees meer:

[Persbericht PISA-resultaten](#)

[Euronews](#)

Europese Commissie presenteert maatregelenpakket om Europese innovatie te stimuleren

De Europese Commissie heeft de European Innovation Act gepubliceerd: een maatregelenpakket dat moet helpen om innovatieve ideeën te ontwikkelen, te financieren en op te schalen. Het pakket moet het eenvoudiger maken voor startups en scale-ups om toegang te krijgen tot financiering, onder meer via een gemeenschappelijk EU-kader voor de waardering van intellectuele eigendom en een digitale marktplaats om kopers en verkopers te verbinden. Ook wordt het EU-kader voor overheidsopdrachten aangepast, zodat er meer ruimte komt voor innovatieve aanbestedingen. Via een Europese aanpak voor regulatory sandboxes moet er meer ruimte komen voor bedrijven, onderzoekers en overheden om innovatieve diensten en technologieën te testen.

Lees meer:

[Persbericht Europese Commissie \(Innovation Act\)](#)

[Persbericht Europese Commissie \(aanbestedingen\)](#)

Opinie: kijk voorbij VS-China in technologiedebat

Het wereldwijde technologiedebat draait vrijwel volledig om de rivaliteit tussen de VS en China, maar dat beeld is te eenzijdig, betoogt Mehran Gul in een opiniestuk voor het IMF. Volgens Gul zouden er succesvolle alternatieve modellen bestaan. In Zuid-Korea blijven techconglomeraten als Samsung en Hyundai al decennia relevant, terwijl vergelijkbare Amerikaanse bedrijven allang zijn ingehaald door nieuwe concurrenten. In Singapore speelt juist de overheid zelf een leidende rol in innovatie, via

langetermijninvesteringen en het eigen ontwikkelagentschap GovTech. Beide voorbeelden laten volgens Gul zien dat het gangbare, via durfkapitaal gedreven bedrijfsmodel geen vanzelfsprekendheid is, maar één keuze naast andere.

Lees meer:
[Artikel IMF](#)

NIEUWS UIT VLAANDEREN

Federale administratie zet vraagtekens bij fiscale kortingen

De 4,4 miljard euro aan fiscale kortingen voor ploegenarbeid, onderzoek en overuren staat niet meer in verhouding tot hun oorspronkelijke doelstelling, concluderen de federale overheidsdiensten Financiën en Beleid & Ondersteuning in een doorlichting. Volgens de administratie komt dat doordat de toepassing is uitgebreid en de vrijstellingspercentages zijn gestegen. Daarom stelt het voor de vrijstelling te hervormen en gericht te maken op bedrijven die zonder steun niet zouden groeien. Werkgeversorganisatie Voka waarschuwt dat de O&O-vrijstelling essentieel is voor de concurrentiepositie, en wijst op de bijna verdrievoudigde toegevoegde waarde in de farmasector sinds de invoering ervan.

Lees meer:
[Artikel De Tijd](#)

Vlaanderen ziet aantal startende ondernemingen voor tweede jaar op rij dalen

Het aantal nieuwe ondernemingen in Vlaanderen is voor het tweede jaar op rij gedaald, terwijl het aantal stoppende ondernemingen steeg met 3,7 procent. Dat meldt UNIZO op basis van de nieuwe Startersatlas. Vlaanderen blijft wel de grootste startersregio van het land, met 54,5 procent van alle Belgische starters. België telde in 2025 in totaal zowel een recordaantal starters als een recordaantal stoppers van eenmanszaken en vennootschappen. Onderaan de streep groeide het Belgische ondernemerslandschap netto met slechts 0,76 procent, het laagste niveau in tien jaar en meer dan de helft minder dan drie jaar geleden. Wallonië kende daarentegen een sterke stijging van 14,8 procent in het aantal starters.

Lees meer:
[Persbericht UNIZO](#)

VUB haalt vier Amerikaanse klimaatonderzoekers naar Brussel

De Vrije Universiteit Brussel (VUB) trekt vier internationaal gerenommeerde klimaatonderzoekers aan die momenteel verbonden zijn aan Amerikaanse universiteiten. De onderzoekers gaan de komende drie jaar aan de slag binnen het VUB-US Research Chair-programma. Volgens VUB-vice-rector Onderzoek Pieter Ballon is het niet de bedoeling dat de onderzoekers hun band met hun Amerikaanse universiteit verbreken; het programma moet vooral een brug slaan tussen Europa en de VS.

Lees meer:
[Persbericht VUB](#)
[Artikel VRT NWS](#)

Internationale conferentie over wetenschapsindicatoren van start in Antwerpen

De Universiteit Antwerpen ontvangt deze week ongeveer 400 internationale experts voor de 30ste editie van de Science and Technology Indicators Conference (STI-ENID). Centraal staan de indicatoren waarmee de impact en voortgang van onderzoek, technologie en innovatie worden gemeten,

gegevens die worden gebruikt om beleid en investeringen te onderbouwen. Het congres, dat van 9 tot 11 september plaatsvindt, werd geopend door Vlaams minister-president Diependaele. In zijn opening benadrukte hij het belang van goede indicatoren: "Goede indicatoren tonen ons niet alleen waar Vlaanderen sterk staat, maar ook waar we beter kunnen"

Lees meer:

[Persbericht Universiteit Antwerpen](#)

België en India willen handel verdubbelen

België en India willen hun onderlinge handel de komende vijf jaar tijd verdubbelen, van 9,4 miljard naar circa 18,8 miljard euro. Dat kondigde premier Bart De Wever aan tijdens een bezoek aan India. De samenwerking breidt uit van de traditionele diamanthandel naar onder meer defensie, halfgeleiders, groene energie en kritieke grondstoffen. België en India ondertekenden een intentieverklaring rond defensiesamenwerking en een formeel akkoord over groene energie en kritieke grondstoffen. Vijftien Belgische bedrijven namen deel aan de handelsmissie.

Lees meer:

[Artikel VRT NWS](#)

[Artikel De Standaard](#)

Zestien kandidaten geselecteerd voor Vlaamse PhD Cup

Zestien jonge onderzoekers zijn geselecteerd voor de elfde editie van de Vlaamse PhD Cup. Uit een recordaantal van 81 inzendingen koos de jury kandidaten met uiteenlopende onderzoeksonderwerpen, van kosmische deeltjesfysica tot een slim wondverband voor diabetici. Elke kandidaat krijgt drie minuten om zijn of haar doctoraatsonderzoek voor een breed publiek toe te lichten, na een voorbereidende mediatraining. De acht overblijvende finalisten strijden op 21 oktober in Gent om de winst.

Lees meer:

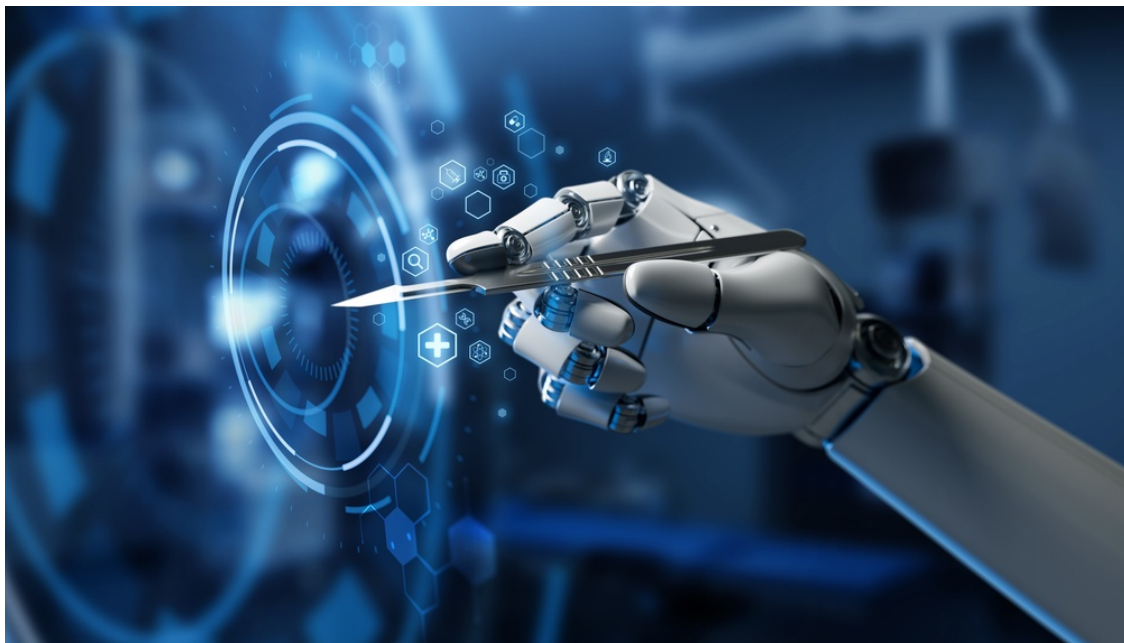
[Persbericht PhD Cup](#)

Aperam Genk viert 65-jarig bestaan met grote investering

Staalproducent Aperam trekt 160 miljoen euro uit voor zijn Europese fabrieken, waarvan het grootste deel naar de vestiging in Genk gaat. De investering werd bekendgemaakt ter gelegenheid van het 65-jarig bestaan van de Genkse fabriek, die met 1.300 medewerkers een van de grootste industriële werkgevers van Limburg is. Het geld gaat onder meer naar hooggeautomatiseerde machines in de koudwalserij, die de productiviteit moeten verhogen. De Genkse fabriek werkt samen met andere bedrijven en kennisinstellingen aan technologie voor de Einsteintelecoop.

Lees meer:
[Artikel HBVL](#)
[Artikel Made in](#)

NIEUWS UIT EUROPA

Europese Commissie wil robotica-programma vóór 2028

De Europese Commissie zal voor 2028, wanneer het volgende meerjarig financieel kader begint, een "solide programma" voor robotica voorstellen. Volgens een vertegenwoordiger van de Commissie moet daarbij de aandacht uitgaan naar infrastructuur, dataruimtes, ecologische duurzaamheid en de versnelde overgang van lab naar markt. Critici wijzen op trage Europese besluitvorming, oneerlijke concurrentie vanuit de VS en China, en een gebrek aan snelheid en schaal om de sector te laten doorbreken.

Lees meer:
[Artikel Science Business](#)

Recordaantal aanvragen voor ERC Starting Grants

De Europese Onderzoeksraad (ERC) kent 705 miljoen euro toe aan 421 beginnende onderzoekers. Van de 21 aan België toegekende beurzen, gaan er maar liefst 16 naar Vlaamse onderzoekers. De zogeheten ERC Starting Grants ontvingen met een stijging van 22% een recordaantal aanvragen. De meeste toekenningen gaan naar onderzoeksinstellingen in Duitsland, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.

Lees meer:
[Persbericht ERC \(Starting Grants\)](#),
[NCP Flanders](#)

Rol van concurrentiefonds binnen Horizon Europe blijft twistpunt

De koppeling tussen het volgende Horizon Europe-programma en het European Competitiveness Fund blijft voor spanning zorgen tussen het Europees Parlement en de Raad. Tijdens een hoorzitting met de Ierse minister van Onderzoek Lawless, wiens land momenteel het voorzitterschap van de Raad bekleedt, vreesde parlementsrapporteur Ehler dat samenwerkingsgericht onderzoek uit Pijler 2 ondergeschikt raakt aan het fonds. Lawless benadrukte dat Horizon niet ondergeschikt mag worden aan het fonds. Ook pleit Ehler voor onafhankelijke expertisen bij het opstellen van financieringsoproepen, terwijl de lidstaten zelf een grotere stem willen bij het bepalen van prioriteiten.

Lees meer:
[Artikel Science Business](#)

Nieuwe Atlas vergelijkt schone technologie in 30 Europese landen

Denktank Bruegel brengt in de nieuwe European Clean Tech Atlas 2026 de adoptie en productie van schone technologieën in 30 Europese landen in

kaart. Ook vergelijkt het de Europese concurrentiepositie met die van China en de Verenigde Staten. Voor Nederland bevat de Atlas onder meer cijfers over kernenergie, de groei van zon- en windenergie, en de toenemende verkoop van elektrische voertuigen. De Atlas biedt zo een gedetailleerd overzicht voor wie geïnteresseerd is in de energietransitie of de concurrentiepositie van Europese cleantech.

Lees meer:

[Clean Tech Atlas](#)

JRC-rapport nuanceert vertrek Europese startups naar VS

Ongeveer 3 procent van de Europese startups met durfkapitaal verplaatste tussen 2000 en 2025 hun hoofdkantoor naar het buitenland, meestal naar de Verenigde Staten. Dat blijkt uit een rapport van het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie. Volgens de onderzoekers is er geen sprake van een "braindrain": vertrek naar de VS gaat zelden gepaard met het stopzetten van Europese activiteiten. Sterker nog, die activiteiten groeien na verhuizing zelfs sneller dan bij bedrijven die niet verhuisden. Zij pleiten daarom niet voor het bemoeilijken van verhuizen, maar voor versterken van de Europese interne markt en meer Europees groeikapitaal.

Lees meer:

[Rapport JRC](#)

Science Europe: academische vrijheid staat wereldwijd onder groeiende druk

Wetenschappelijke vrijheid staat wereldwijd onder toenemende druk, stelt Science Europe. Volgens de Academic Freedom Index is de academische vrijheid sinds 2010 in vrijwel alle regio's gedaald, met een bijzonder scherpe achteruitgang in de Verenigde Staten. Genoemde bedreigingen zijn onder meer de groeiende macht van enkele grote uitgeverijen over wetenschappelijke tijdschriften, afhankelijkheid van projectfinanciering en de impact van AI op wetenschappelijk werk.

Lees meer:

[Rapport Science Europe:](#)

Commissie publiceert handreiking voor valorisatie multidisciplinair onderzoek

De Europese Commissie heeft een nieuwe handreiking gepubliceerd met tien "valorisatiepaden" om onderzoekers te helpen de maatschappelijke en economische waarde van multidisciplinair onderzoek beter te benutten. De tien paden bestrijken uiteenlopende terreinen, van technologische toepassingen tot beleidsadvies en cultuur. De handreiking biedt daarmee een praktisch instrument voor onderzoekers en kennisinstellingen die betrokken zijn bij kennisvalorisatie.

Lees meer:

[Handreiking Europese Commissie](#)

Duitse industrie vraagt om snellere opschaling van onderzoek

De Fraunhofer-Gesellschaft, de grootste Duitse organisatie voor toegepast onderzoek, en industriefederatie BDI roepen op tot snelle uitvoering van het Duitse "Freedom to Innovate"-initiatief. Dat kan volgens hen vooral via bestaande regelgeving en niet via nieuwe wetgeving. Zij pleiten voor meer ruimte voor onderzoeksinstituten om demonstratie- en pilootinstallaties te bouwen. Ook moeten financieringsprocedures sneller en eenduidiger worden, met gestandaardiseerde vereisten, digitalisering van processen en duidelijkere regels voor het gebruik van data.

Lees meer:

[Persbericht Fraunhofer-Gesellschaft](#)

NIEUWS UIT DE REST VAN DE WERELD

Canadees talentprogramma trekt tientallen Amerikaanse wetenschappers aan

Canada heeft via een nieuw talentprogramma 48 Amerikaanse onderzoekers aangetrokken. De onderzoekers ontvangen samen 500 miljoen Canadese dollar verspreid over acht jaar. Onzekerheid over onderzoeksfinanciering onder de regering-Trump was voor meerdere onderzoekers een doorslaggevende factor om te vertrekken. Canada volgt hiermee het voorbeeld van Frankrijk, dat via het programma Choose France for Science eerder al 41 in de VS werkzame onderzoekers wist aan te trekken. In Nature waarschuwen diverse onderzoekers voor een braindrain uit de VS.

Lees meer:
[Artikel Nature](#)

Bruegel: splitsing VS-China in AI nauwelijks te handhaven

De door de VS nagestreefde technologische splitsing tussen Amerikaanse en Chinese AI is in de praktijk nauwelijks te handhaven. Dat wordt gesteld in een analyse van denktank Bruegel. Open AI-modellen zoals DeepSeek worden wereldwijd gebruikt en zijn niet terug te roepen, waardoor een scheiding op softwareniveau vrijwel onmogelijk is. Op hardware niveau is een splitsing wel mogelijk, via regulering van chips en apparatuur.

Lees meer:
[Artikel Bruegel](#)

Opinie: kijk voorbij VS-China in technologiedebat

Het wereldwijde technologiedebat draait vrijwel volledig om de rivaliteit tussen de VS en China, maar dat beeld is te eenzijdig, betoogt Mehran Gul in een opiniestuk voor het IMF. Volgens Gul zouden er succesvolle alternatieve modellen bestaan. In Zuid-Korea blijven techconglomeraten als Samsung en Hyundai al decennia relevant, terwijl vergelijkbare Amerikaanse bedrijven allang zijn ingehaald door nieuwe concurrenten. In Singapore speelt juist de overheid zelf een leidende rol in innovatie, via langetermijninvesteringen en het eigen ontwikkelagentschap GovTech. Beide voorbeelden laten volgens Gul zien dat het gangbare, via durfkapitaal gedreven bedrijfsmodel geen vanzelfsprekendheid is, maar één keuze naast andere.

Lees meer:
[Artikel IMF](#)

Nature: NIH draagt onderzoeksprojecten over aan Amerikaans leger

Het Amerikaanse National Institutes of Health (NIH) heeft een overeenkomst met het ministerie van Defensie gesloten om honderden miljoenen dollars aan infectieziekteonderzoek over te hevelen. Het geld is afkomstig van het Amerikaanse infectieziekte-instituut NIAID. Critici stellen echter dat de deal het Pentagon in staat stelt een begrotingstekort te dekken dat is ontstaan door de oorlog met Iran. Het congres, dat over de federale begroting beslist, is niet over de deal geïnformeerd.

Lees meer:
[Artikel Nature](#)

OpenAI claimt kunstmatige algemene intelligentie met nieuw model Astra

Kunstmatige algemene intelligentie is een feit, stelt OpenAI-topman Greg Brockman bij de lancering van het nieuwe model GPT-6 Astra. Volgens OpenAI is van kunstmatige algemene intelligentie sprake wanneer systemen zelfstandig werken en beter presteren dan mensen. Astra scoort volgens het bedrijf hoog op een bekende test. Kritische wetenschappers plaatsen daar kanttekeningen bij; ze wijzen erop dat er geen eenduidige definitie van kunstmatige algemene intelligentie bestaat.

Lees meer:

[Artikel De Tijd](#)

[Artikel BNR](#)

Nog geen abonnee van deze nieuwsbrief? [Schrijf je in.](#)

Volg ons op

Dit is een officieel e-zine van de Vlaamse overheid

VLAANDEREN.be

Over VARIO Update

VARIO Update is een uitgave van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel.

Alle beeldmateriaal © shutterstock of VARIO, tenzij anders aangegeven.

Jouw abonnement

Je ontvangt de VARIO Update omdat je op onze verzendlijst staat. Als je dit e-zine niet meer wil ontvangen, dan kan je je hier uitschrijven.